

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος	9
Βραχυγραφίες	11

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Θέση του προβλήματος	19
2. Ιστορία της έρευνας	23
3. Μέθοδος και δομή της παρούσας εργασίας	47
4. Πηγές	51

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Η ΣΥΜΒΟΛΙΚΗ ΓΕΝΙΚΑ ΚΑΙ Η ΧΡΗΣΗ ΑΥΤΗΣ ΣΕ ΒΙΒΛΙΑ ΠΡΟΦΗΤΩΝ, ΙΟΥΔΑΪΚΗΣ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΗΣ, ΚΑΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ ΤΩΝ ΑΝΑΚΤΟΡΩΝ

1. Γενικά περί συμβολικής	56
2. Χαρακτηριστικά δείγματα χρήσης συμβολικής με ακραιφνώς σωτηριολογικές προεκτάσεις στους προφήτες <i>Αγγαίο</i> και <i>Ζαχαρία</i>	60
α) Το βιβλίο του <i>Αγγαίου</i> : η ανοικοδόμηση του ναού ως προάγγελος της μεσσιακής - εσχατολογικής εποχής και η επικείμενη δόξα του	61
β) Οι συμβολισμοί των οκτώ οράσεων στο βιβλίο του <i>Ζαχαρία</i> , η συσχέτισή τους με τον ναό και η σωτηριολογική τους διάσταση	67
3. Η χρήση συμβολικής σε βιβλία προφητών, ιουδαϊκής αποκαλυπτικής και γραμματείας των Ανακτόρων	74

α) Το αποκαλυπτικό όραμα στο έβδομο κεφάλαιο του βιβλίου του <i>Δανιήλ</i>	75
β) Το θέμα του μεταμορφωμένου σε Μέτατρον Ενώχ, ουράνιου γραμματέα του Θεού, ως υπόδειγμα αγγελοποίησης του ανθρώπου στο βιβλίο των <i>Ανακτόρων</i> (תִּלְזַוְּתָהּ הַשָּׁר)	79
4. Η ύπαρξη «ιερών κέντρων» ως συμβόλων σύνδεσης της γης με τον ουρανό	85
Συμπεράσματα	90

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ

Ο ΠΥΡΓΟΣ ΩΣ ΣΥΜΒΟΛΟ

1. Η προϊστορία του συμβόλου του πύργου	94
α) Οι μεσοποταμιακοί πυργόμορφοι ναοί (ziggurats) ως σύμβολα της εικόνας του κόσμου	94
β) Η μετάβαση από τον πολυθρύλητο πύργο της Βαβέλ στον Ναό της Ιερουσαλήμ	98
2. Η ιστορία του Ναού της Ιερουσαλήμ πριν από την ολοκληρωτική καταστροφή του (962 π.Χ. - 70 μ.Χ.)	115
α) Η προετοιμασία για την οικοδόμηση Ναού από τον Δαβίδ	117
β) Η κατασκευή του πρώτου Ναού από τον Σολομώντα (περ. 962-955 π.Χ.)	120
γ) Η καταστροφή του Ναού του Σολομώντα από τους Βαβυλωνίους (587/586 π.Χ.)	123
δ) Η ανοικοδόμηση του Δεύτερου Ναού από τον Ζοροβάβελ (537-515 π.Χ.)	128
ε) Η λεηλασία του Ναού στους ελληνιστικούς χρόνους από τον Αντίοχο Δ΄ τον Επιφανή (171 π.Χ.), η μακκαβαϊκή εξέγερση και η αποκατάσταση του Ναού (164 π.Χ.)	132
στ) Η κατάληψη της Ιερουσαλήμ από τον Πομπήιο και η δεύτερη καταστροφή του Ναού (63 π.Χ.)	137
ζ) Η ριζική ανακατασκευή του Ναού (19 π.Χ. - 64 μ.Χ.) από τον Ηρώδη και η τελική καταστροφή του από τους Ρωμαίους (70 μ.Χ.)	141

3. Η απώλεια του Ναού και η ανάδυση του πύργου ως συμβόλου σε έργα της ιουδαϊκής και χριστιανικής αποκαλυπτικής	147
Συμπεράσματα	161

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΕΡΜΗΝΕΥΤΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΗΣ ΠΑΡΑΒΟΛΗΣ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ ΣΤΟΝ *ΠΟΙΜΕΝΑ* ΤΟΥ ΕΡΜΑ

1. Η εσχατολογική προοπτική της Εκκλησίας ως πύργου στην Ένατη Παραβολή του <i>Ποιμένα</i> του Ερμά	166
2. Η πυθαγόρεια αριθμολογία ως σημείο αναφοράς στη θεολογική σκέψη του συγγραφέα της παραβολής του πύργου	169
α) Σχέση του <i>Ποιμένα</i> του Ερμά με τους Πυθαγορείους	169
β) Πυθαγόρειες επιδράσεις σε κείμενα της ιουδαϊκής αποκαλυπτικής γραμματείας στον Φίλωνα, τον Ιώσηπο και τα χειρόγραφα του Κουμράν	182
3. Η συνάφεια της Ένατης Παραβολής με την Τρίτη Όραση και η συγκριτική τους συσχέτιση με το σύμβολο του πύργου	201
4. Οι συμβολισμοί της παραβολής	206
α) Η Αρκαδία ως επίγειος παράδεισος και ως χώρος θέασης του οράματος του Ερμά	206
β) Τα θεμέλια του πύργου, οι προφήτες και οι απόστολοι, με ακρογωνιαίο λίθο τον Υιό του Θεού	208
γ) Η πλήρης οικοδόμηση του πύργου: η Εκκλησία ως συγκροτημένη κοινότητα αγίων	219
δ) Οι μη συνεπείς χριστιανοί: οι ακατάλληλοι λίθοι του πύργου και η ανάγκη της εκ νέου επεξεργασίας τους	222
ε) Οι δώδεκα παρθένες γυναίκες ως δυνάμεις του Υιού του Θεού ...	230
στ) Τα σύμβολα του βράχου («πέτρας») και της πύλης	243
ζ) Η ποικιλία των δώδεκα βουνών και η συμβολική τους	256
η) Το ύδωρ της βάπτισης και η επιστροφή στην μετάνοια: προϋποθέσεις εισόδου στην βασιλεία του Θεού	268

Συμπεράσματα	279
---------------------------	-----

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ

ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΙ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΜΒΟΛΙΚΗΣ ΤΟΥ ΠΥΡΓΟΥ ΣΕ ΙΟΥΔΑΪΚΑ ΚΑΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΑ ΑΠΟΚΑΛΥΠΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

1. Ο «οἶκος τῆς δόξης» στο ὄραμα του ἔκτου κεφαλαίου του βιβλίου του <i>Ησαΐα</i>	288
2. Τα οράματα του Ναού στο πρώτο κεφάλαιο του βιβλίου του <i>Ιεζεκιήλ</i>	292
3. Το ανάκτορο του Θεού αποτελούμενο από πάγο και φωτιά στο πρώτο μέρος (κεφ. 1-36) του βιβλίου του <i>Α΄ Ενώχ</i>	298
4. Ο κήπος της Εδέμ ως «ἅγιο των αγίων» και «οἶκος Κυρίου» στο βιβλίο των <i>Ιωβηλαίων</i>	309
5. Ο ουρανός ως βασιλική αυλή και ναός στην <i>Αποκάλυψη Αβραάμ</i>	323
6. Η κοινότητα (τῆ?) ως οἶκος Θεού στα <i>κουμρανικά</i> κείμενα	329
7. Ο επουράνιος ναός στο τέταρτο κεφάλαιο του βιβλίου της <i>Αποκαλύψεως</i>	359
Συμπεράσματα	370

Σύνοψη	379
---------------------	-----

Summary	384
----------------------	-----

Résumé	389
---------------------	-----

Βιβλιογραφία	395
---------------------------	-----

α. Πηγές	395
-----------------------	-----

β. Βοηθήματα	402
---------------------------	-----

– Ελληνόγλωσση βιβλιογραφία	402
-----------------------------------	-----

– Ξενόγλωσση βιβλιογραφία	411
---------------------------------	-----

γ. Εγκυκλοπαίδειες - Περιοδικά	418
---	-----

δ. Λεξικά	430
------------------------	-----